

Kempteno lietuvių stovyklos sieninis biuletenis

Kemptono lietuvių stovyklės priežiūra

Nr. 90/576/

Ketvirtadienis, 1947.IV.17

DA INUOS IM, KOL BUS GALIMA...

Dažnai dabar prievakeriais, kada tik eini pro mūsų stovyklą, iš I bloko girdi veržiantis darnų dainavimą. Tai mūsų ansamblis, vadovaujamas nepailstančio muz.P.Armono, dirba, - pasiškina ne vienas mūsų pašaliečiui, nesusigaudančiam, kas čia taip dainuoja. Artėjant ansamblio metinėms, sunku buvo iškęsti neužpuolus mažai laiko turinčio jo vadovo, kad bent šį tą galėtume ta minėtina proga pateikti iš jo paties lūpų mieliems "Dienos naujienų" skaitytojams apie reikšmingą dainos meno darbą mūsų stovykloje. Radau p.Armoną savo ankštame kambarėlyje, I bloko trečiame aukšte, kažką berašanti, tuo tarpu kai p.Armonienė pasisodinus prie pianino mažytę dukrelę, kaip spėjau, uoliai lavino eiti, tur būt, tėvų pėdomis. Ilgai netrukdydama, pasakiau, kad mes dar gražiai atsimename pernai balandžio 13 d. Kornhauzo salėje įvykusį pirmąjį muz.P.Armono vadovaujamo mūsų ansamblio koncertą, su kuriuo, kaip tada rašėme, "prasidėjo mūsų meninio gyvenimo atgijimas". Taigi, sakau, jau ištisi metai nelengvo darbo sukako, ir ta proga būtų idomu šį tą iš Tamstos išgirsti. Mielai sutiko p.Armonas ir pateiktus klausimus atsakyti.

- Kada taip stinga tremtyje muzikos vadovų, kas buvo toks laimingas atvilioti tamstą į Kemptoną? - užpuoliau su pirmuoju klausimu.

- Praeitų metų sausio mėn. gavau pakvietimą iš tuoleikinio komiteto atvykti Kemptenan suorganizuoti kolonijai choto, - pradėjo pasakoti p. Armonas. - Vykti nediršau iš karto, nes buvau girdėjęs apie blogas sąlygas šiam darbui Kempteno lietuviškojoje bendruomenėje. Atvažiauvau tik pasitarti, bet patyręs tuomet buvusio komiteto didelį norą visomis išgalėmis šiam darbui paremti, nusprendžiau pakvietimą priimti, ir taip atvykau.

- O kaip gi sekėsi organizavimas ir darbas? - vėl klausiu.

- Paprastai į naujai atskridusius "paukščius" žiūrima su trupučiu nepasitikėjimo, ir aš, skelbdamas kvietimą įsirašyti chorą, nevisai buvau tikras, kaip į jį bus atsilipta; bet, komitetui morališkai remiant, choras pavyko suorganizuoti. Nors iš tokios didelės kolonijos galima buvo tikėtis geresnės chorui medžiagos, bet kadangi daugelis dabar yra susidomėję materialinės naudos duodančia "vaizba", tai teko pasitenkinti ir kuklesniu sąstatu. Ir esu dėkingas tiems pasiaukojusiems žmonėms, kurie, turėdami ir ištisą dieną darbo, dainavo vėlyvais vakarais visokių siomis sulygomis, ir daugelis jų ištverė jau net metus su viršum.

- Kokios paramos esate susilaukę iš Unrras, komiteto ir bendruomenės? - vėl kamantinėju p.Armoną.

- Daug kur teko girdėti apie didelę Unrros paramą tokio pobūdžio kultūriniam darbui - ir moralei, ir materialiai. Daugelio stovyklų chorai ir menininkai yra atleidžiami nuo darbų, taip pat gauna dirbančiųjų priedus. Mes gi iš mūsų Unrros tesame gavę tik šiek tiek tokios medžiagos tautiniams rūbams pasisiūdinti, o šiaip šituo atžvilgiu kietai išlaikyta linija: per ištisus darbo metus Unrra nesugadino nė vienos cigaretės mums. Kad čia yra taip pat

darbas ir gan sunkus darbas, kultūringiems žmonėms būtinas, - taip ir liko jiems neaišku. Komitetas, ypač tuoliai, mus rėmė kuo galėdamos. Iš jo susilaukėme daugiausia moralinės paramos, kas mums suteikė daug drąsos ir jėgų. Materiališkai esant tuščiomis rankomis, kada tatos Urros gėrybių skrynias mums buvo taip kietai užrakinta, sušalpti buvo neįmanoma. Kada komitetas pradėjo keistis, atšalo truputį ir santykiai su mumis. Gal mes jau, per ilgai dainuodami, nusibodome, užtat nebejausti to dvasinio paskatinimo darbui.

- Kokių gi laimėjimų esate pasiekę ir kiek pasirodymų turėjot?

- Pasirodymų tikslaus skaičiaus neturiu, bet iš stambesnių buvo koncertai: vienas Stuttgarte, du koncertai Mittenwalde, Bad-Wörishofene, du koncertai Memmingene ir, be to, dalyvavom Schongau surengtame pabaltijiečių muzikos festivalyje. Kemptene davėme keletą pasaulinės muzikos koncertų, pora religinės muzikos koncertų, dalyvavome eilėj minėjimų ir kas sėkmadienis giedame pamaldų metu. Reikia pabrėžti, kad choro koncertų programas stipriai paremdavo Kauno operos solistė Pr.Radzevičiūtė ir solistės J.Armonienė, P.Bičkienė ir St.Daugėlienė.

- Įdomu, kaip Jūs suprantate tokio ansamblio uždavinius? - ke-
liau vėl klausimą, lyg ir bandydamos "filozofuoti".

- Dainuoti, - atsako P.Armonas. - Ir dainuoti, kad nenuviltume visai nuo dainos ir muzikos meno, būdami tremtyje. Kai kas mano, kad mes savo egzistavimu nepateisinam, nepadainuodami taip, kaip čiurolioniečiai. Arba kai kas galvoja, kad mums nevalia bandyti tos ar kitos dainos, nes mes negalim jos sudainuoti taip, kaip kad ją yra girdėję dainuojant Vilniaus Filharmonijos chorą. Mes dainuojam, stengdamies kiek galint geriau padainuoti, ir manom, kad muzikos meno tuo neskriaudžiam.

- Ar negalėčiau šio to patirti apie steities planus?

- Kaip mūsų ateitis neaiški, tokie pat ir planai. Dainuosim, kol bus galima, - šiais žodžiais baigė muz.P.Armonas pasikalbėjimą. Padėkojęs ir leisdamasis laiptais žemyn, negalėjęs užmiršti paskutiniųjų žodžių: "Dainuosim, kol bus galima". Ogi jau ir ligšiol nemaža sudainuota. Choro seniūnas pateikė tokią statistiką: du religiniai viešieji koncertai, dešimt koncertų mūsų kolonijos nariams ir ~~visiems~~ kvietiniams svečiams, penki koncertai kitoms kolonijoms, taigi iš viso 17, ir dar reikia pridėti 68 giedojimus bažnyčiose. Kas gi beliktų linkėti, jei ne tai, kad mūsų ansamblis, taip uoliai vadovaujamas muz.P.Armono ir remiamas čionai gyvenančių solisčių, su tokiu pat, kaip ligšiol, jo dalyvių paslaugavimu ir toliau "dainuotų, kol bus galima", gaivindamas nykias tremtinių dienas viltimis, neleidžiančiomis prarasti tikėjimo dėl šviesesnio Tėvynės rytojaus. M.

VIETOS ŽINIOS

- SAVO DARBO METINĖMS paminėti mūsų ansamblis, vadovaujamas muz. P.Armono, šiandien 19 val. Kornhauzo salėje rengia koncertą, kurio programoj namatytos dvi dalys: lietuviškoji, kur pasirodys mišrusis ir vyrų chorai, taip pat sol.Daugėlienė, ir svetimųjų kūrinių - operų bei operečių ištraukų.

- "GINTARO" KOOPERATYVAS per savo visuotinį susirinkimą balandžio 12 d. iš savo grynų pelno nutarė paskirti 300,-RM Mažosios Lietuvos Komitetui ir 300,-RM "A.B.Dienos naujienoms" kaip pašalpas,

be to, 450,--RM VLIK pašalpos.I kooperatininkų suvažiavimą Scheinfelde susirinkimas išrinko šios narius: Bačinską ~~Trukšinską~~ ir Dr.Kaškolių. "A.B.Dienos naujienos" "Gintaro" kooperatyvui taria nuoširdų ačiū už pagamą.

- DR.S.VIRKUČIUI už pasaukimas L.R.Kryžiui įvairius vaistus LRK Kempteno skyriaus valdyba nuoširdžiai dėkoja.

- STOVYKLOS SANITARINĖ PRIEŽIŪRA nuo IV.15 pavesta J.Venini /II bl.95 kmb./, kuris bus atsakingas už tinkamą sanitarinę tvarką ir priklausys tiesiogiai Unrros Kempteno skyriaus gydytojui. Prašoma pareigūnų ir gyventojų padėti jam eiti savo pareigas, įgyvendinant nustatytas sanitarines taisykles, nes be gyventojų paramos ir geros valios toksai darbas neįmanomas. "Svaros klausime lietuvių turėjo gerą vardą; šiuo metu jis yra smukęs" - rašo mums Unrros gydytojas.

- AMBULATORIJA PERSIKĖLĖ iš buv. "Vytauto" stovyklos patalpų į Orangerieweg 22, kur yra Urra Installation.

- IŠ PRADŽIOS MOKYKLOS buv. III skyriaus mokiniai rytoj 14 val. turi būtinai nueiti pasitikrinti sveikatos ambulatorijon.

- DEŽUTĖ SKUNDAMS IR PASTABOMS pakabinta I bloke prie komiteto skelbimų lentos. Kas nori, gali pasinaudoti.

IŠ VISO PASAULIO

- NUO ATEINANČIO PIRMADIENIO, kaip amerikiečių zonos gubernatorius gen.Clay vakar Frankfurte spaudos atstovams pareiškė, į amerikiečių zonos DP stovyklas nebebus priimami nauji išvietintieji. Gen.Clay pareiškęs, jog nėra įmanoma uždaryti taip zonas, kad neiatsirastų naujų pabėgėlių, ir tų pabėgėlių nuo karo pradžios naujai esą atsiradę 250.000. DP turėjo jau dvejus metus laiko apsispręsti, ar į stovyklas pereiti, ar įsijungti į vokiečių ūkį, ar grįžti tėvynen. Naujuoju potvarkiu, kuris pradeda veikti nuo balandžio 21-d., norima stabilizuoti Vokietijos ir Austrijos amerikiečių zonų DP problemą.

- BAISI EKSPLOZIJA, kaip iš Londono ir kitur pranešta, įvyko prie Meksikos ilankos stovinčiame Texaso mieste; pareikalaudama šimtų žmonių aukų. Į uostą iplaukusiame prancūzų laive su salietra staiga vakar kažkas sprogo ir tas sprogimas persimetęs į už 300 m stovintį pakrantės cheminį fabriką, kur įvykusi tolimesnė eksplozija, užkrėsdama pakrantės pastatus esančius naftos rezervuarus ir plėsdamasi į miestą gaisru: žmonės evakuojami iš miesto, nes bijoma, kad ugnis nepasiektų esančių dinamito sandėlių. Beromünsterio žiniomis, kai kas skelbė, kad sprogimas prasidėjęs chemijos fabrike. Per 300 žmonių esą žuvusių ir apie 1200 sužeistų. Tai esanti didžiausia JAV istorijoje eksplozija.

- APIE MARSHALLIO VIZITĄ pas Staliną smulkesnės žinios iš Kremliaus neprasiskverbė. Vakare iš New Yorko pastebėta, jog per susitikimą buvo kalbama apie tai "kuo serga" Maskvos konferencija. Pažymėjama, jog Marshallio vizitas buvęs po karšto tos dienos posėdžio konferencijoje. Innsbrucko žiniomis, pats Marshallis ryžėsis apsilankyti pas Staliną. Pasikalbėjimas trukęs apie 90 min. Kas ten kalbėta, sunku pasakyti: paslaptis pasilikusi saugelėje žmonių Kremliuje. Marshallis esąs parodęs susirūpinimo dėl JAV ir Sov.Rusijos santykių. Bendras po to vizito išpūdis - padėties ne-

pagrėdėjusi, nes sovietai jokių koncesijų nedarę, ir Stalinas leikąs tokio pat požiūrio kaip Molotovas taip, kaip politbiūras nustatę. Bet, iš kitos pusės, vizitas ir nepabloginęs padėtis.

- GANA DRAUGIŠKAI IR HARMONIŠKAI, kaip iš Londono sakoma, vakar keturi ministeriai Maskvos konferencijoje pradėjo derybas dėl Austrijos, iš 59 Austrijos taikos sutarties projekto klausulių apsverstydami 15 ir dėl 12 iš šių net susitardami. Austrijos sienų klausimas atidėtas, nes šiandien norima išgirsti Jugoslavijos atstovo pareiškimo. Molotovas pasakęs, jog sovietai neabejoja, kad dar Maskvos konferencijoje gali pasiekti apspręsti Austrijos taikos sutartį, ir ta linkme sovietų delegacija degianti daug pastangų. Tas Molotovo pareiškimas duotas po to, kai Bevinas ir Marshallis sutiko, kad Austrijos sutartis būtų pasirašyta tik keturių didžiųjų valstybių ir pačios Austrijos, nors anksčiau Bevinas laikėsi nusistatymo, kad tą sutartį pasirašytų 22 sąjunginės valstybės. Nuolaida buvusi daroma kaž kokią sąlyga, kad kalbamoji sutartis jau dabar Maskvoje būtų pasirašyta. Dėl prieš tai svarstyto Vokietijos anglių produkcijos klausimo ministeriams vakar nepavykė susitarti. Müncheno žiniomis, tiek Bevinas, tiek Marshallis jau apie ateinančios savaitės vidurį žada iš Maskvos išvykti.

- 600.000 PALESTINOS ŽYDŲ UŽDRAUSTA, kaip Londonas sako, išėjimas iš namų bei nustatytų vietų po to, kai britų valdžios buvo įvykdyta tenai mirties bausmė keturiems žydų teroristams. "Irgun Zvai Liumi", slaptoji teroristų organizacija, per slaptą radiją skelbianti, kad už kiekvieną žydą, kuriems įvykdyta mirties bausmė, būsią pakarta po 10 suktų britų karininkų. Krašte patruliuoja britų šarvuočiai, žiūrėdami, kad žydai laikytųsi vaikščiojimo suvaržymo. Tuo tarpu Londone, kolonijų ministerijos rūmuose esanti rasta padėta bomba, kurios spragstamoji medžiaga, žinovų teigimu, esanti Europos kontinento kilmės. O karo ministerijos rūmuose kažkas telefonu paskambinęs, kad tie rūmai būsią išsprogdinti. Manoma, kad tai vis žydų teroristų darbai. Šio ryto žiniomis, ryšium su rasta bomba esanti suimta moteriškė, kaip spėjama, žydė.

- PRANCŪZIJOS PARTIJOS, Beromünsterio žiniomis, komunistai, socialistai ir MRP sudariusios respublikoniškąjį vienybės bloką. "Telegraf" /IV.15/ rašo, jog de Gaulle partijos programos esą šie svarbiausieji punktai: sustiprinti parlamentarinę vyriausybę konstitucijos reforma, kur vykdomiesiems organams parlamento atžvilgiu būtų suteiktas didesnis nepriklausomumas; glaudžiai bendradarbiauti su JAV ir D.Britanija užsienių politikos klausimais. Gaullistai yra nuomonės, kad jie savo partijai surinktų 2/3 rinkikų.

- DĖL D.BRITANIJOS BIUDŽETO, Londono žiniomis, vakar Žem.Rūmuose iš opozicijos kalbėdamos buv. turtų kancleris Anderson pareiškęs smarkios kritikos vyriausybės finansinei politikai, nes, girdi, dabar biudžetas esąs paremtas oportunistu. Taip esą dėl to, kad vyriausybė esanti per daug atsidėjusi savo partijos doktrinai.

- SOVIETAİ SIŪLO Triesto gubernatoriumi, kaip iš Londono sakoma, Švedijos parlamento socialdemokratų partijos atstovą Georg Branting, buv.min./pirmininko sūnų.

- SUOMIJOJ VYRIAUSYBĖ SUDARYTI, Müncheno žiniomis, prezidentas Paikivi pavadęs Suomijos banko direktoriui Tuomijoje/?/, kuris teturįs tik 35 metus amžiaus.

- NUTEISTASIS PISŖO, kaip Innsbruckas praneša, vis dėlto padavęs malonės prašymą. Čekoslovakijoje tuo tarpu esą suimta apie 20.000 katalikų slovākų ir susektos 6 slaptos organizacijos.